

Základní škola a Mateřská škola Chvalčov,
okres Kroměříž, příspěvková organizace
Školní 633, 768 72 Chvalčov

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Roční období ve školní družině

Platnost: od 1.2. 2016

Ve Chvalčově 28.1. 2016

Mgr. Zdeněk Hnila
ředitel školy

Charakteristika školní družiny

Naši ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. Tvoří ji 1-2 věkově smíšená oddělení, průměrná naplněnost je 30 - 40 dětí.

Naše činnost vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro aktivní odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času.

Cíle školního vzdělávacího programu ŠD jsou:

1. rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení
2. osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
4. vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času

1.cíl: rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu
- systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi.

2.cíl: osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost – předpokladem naplňování je:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi
- v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížení.

3.cíl: získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí – předpokladem naplňování je:

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)

- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

4.cíl: vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času – předpokladem naplňování je :

- pestrost ,přiměřenost a vhodná motivace činností
- rozvíjení individuálních zájmů dětí
- spolupráce dětí při výběru činností

Délka zájmového vzdělávání

Činnosti ranní ŠD probíhají od 6,30 do 7,45 hod.
Účast v ranní ŠD je zapisována do tabulky pro RŠD.
Odpolední provoz ŠD je od 11,40 do 15,45 hod.

Formy vzdělávání

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to např. besídky, návštěva divadelních představení, exkurze, turistické výlety.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v rámci ranní ŠD, v období před odpoledním odchodem z ní.

Odpočinkové činnosti obsahují klidové čin. (poslechové, individuální hry, klid po obědě), ale též aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování- např. závodivé hry při pobytu venku či v tělocvičně.

Příprava na vyučování zahrnuje především didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Obsah a časový plán vzdělávání

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategii pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

KOMPETENCE ŽÁKŮ

- a) kompetence k učení
- b) kompetence k řešení problémů
- c) komunikativní kompetence

- d) sociální a interpersonální kompetence
- e) občanské kompetence
- f) kompetence k trávení volného času

Program výchovy a vzdělávání

- Vychází z RVP naší školy a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“ . Je uspořádán do 5 tematických okruhů (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví)
- Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus – 5 roků , určen dětem od 1. do 5. třídy
- Je tvořen dle polohy a podmínek školy
- ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit
- Každým rokem je doplněn terminálem akcí ŠD

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Vycházky do okolí, orientace, poznávání památek, bezpečná nejkratší cesta do školy, pravidla chování na komunikacích v obci.</p> <p>Četba pohádek, pověstí o Hostýně, Obřanech, společné vyprávění, malování pohádek a jejich volná dramatizace.</p> <p>Prohlubování znalosti místa (názvy ulic, místní památky), poznávat místní zvláštnosti, změny v okolí.</p> <p>Péče a udržování čistoty okolí školy.</p>	<p><u>Obec</u></p> <p>- obecní úřad a důležitá místa v obci (obchody, pošta, kulturní dům, knihovna....)</p> <p>- obecní časopis, modely domů, sídliště, besedy na téma změny mého okolí, orientace v místě bydliště (mapa Hostýnské vrchy, Bystřice p.H.)</p> <p><u>Škola</u></p> <p>Nejkratší bezpečná cesta do školy, (dopravní značky, přechody...).</p> <p>Seznámení s prostředím školy (estetika prostředí – čistota a výzdoba prostor školy), seznámení se s řádem školní družiny.</p> <p><u>Domov</u></p> <p>Vyprávění o významu slova, vlastní zážitky, ilustrace, povídání o domově, můj dům- můj hrad, pomoc při úklidu .</p>	<p>Tématické vycházky (např. obecní úřad, knihovna, zámek, kostel, poliklinika, informační centrum).</p> <p>Prohlídka prostor školy (např. ředitelna, sborovna, školní kuchyně).</p> <p>Projekt – Návrh dětského školního hřiště a jeho okolí.</p> <p>Den Země – sběr odpadků v okolí školy.</p> <p>Dopravní soutěž.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

2. Lidé kolem nás

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Osvojování a dodržování základů společenského chování (zdravení, úcta ke starším, stolování).</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení (učit se naslouchat, vycházet spolu bez násilí).</p> <p>Kolektivní, míčové, stolní a společenské hry, vytváření dobrých vztahů mezi kamarády, pomoc, empatie.</p> <p>Dodržování řádu školní družiny a školní jídelny, moje práva a povinnosti.</p> <p>Atletické závody</p> <p>Jízda zručnosti</p>	<p><u>Rodina</u> Úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým, výstavky a malování obrázků, fotografie (jak rostu, moje rodina), výrobky – dárky pro blízké.</p> <p><u>Škola</u> Úcta ke každému povolání – pozorování různých zaměstnání lidí a poznávání jejich významu pro život v společnosti (pexesa, puzzle, námětové hry, kvízy, rozvíjení jemné motoriky....). Vztah k handicapovaným dětem – vyprávění, sociální hry a komunikační hry.</p> <p><u>Prevence</u> Besedy, spontánní rozhovory (modelové situace - opatrnost při styku s neznámými lidmi, správné řešení konfliktních situací).</p>	<p>Cestování v dopravních prostředcích, vystoupení na besídkách, recitační soutěž, nácvik divadla .</p> <p>Karneval, návštěva divadelních představení.</p> <p>Výtvarná činnost – malování na chodníku, obrázky, dárečky, výtvarná soutěž - Moje maminka, výroba dárečků k zápisu.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3. Lidé a čas

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Dodržování denního režimu (návyky na pravidelnou činnost – četba pohádky, odpočinek na koberci, kreslení).</p> <p>Vycházky, využití volného času, úcta k času – přesuny a činnosti bez zbytečných prodlev, soutěže, sportovní hry.</p> <p>Orientace v čase – minulost, přítomnost, budoucnost.</p> <p>Pozorování ročních období, rozčlenění roku na čtvrtletí, měsíce, dny....</p>	<p><u>Hodiny</u> Soutěže - měření stopkami, výrobky, (kalendáře, papírové hodiny, kreslení obrázků). Vývoj lidského života – dětství, dospělost, stáří (výtvarné techniky, hry, modelové situace). <u>Historie a pokrok</u> – besedy a výrobky na různá témata (např.: různé styly oblékání, bydlení dříve a nyní, technická zařízení – rádio, televize, počítač, mobil, kino, divadlo, dopravní prostředky...), hudebně pohybové hry, vývoj řemesel (kreslení, malování). <u>Zvyky a tradice</u> – význam lidových zábav (povídání), tradice – výroba masek (Masopust), lidové pranostiky, přísloví, koledy (učení nazpaměť), pověry o nadpřirozených bytostech (četba, ilustrace).</p>	<p>Otevírání studánek.</p> <p>Lidové tradice - vánoční besídka.</p> <p>Karneval, březen - Měsíc knihy (výroba knížek – obal, příběh).</p> <p>Výroba čarodějnic – zábavné odpoledne.</p> <p>Návštěva výstavy.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. Rozmanitosti přírody

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Četba, využití dětské literatury s přírodní tematikou.</p> <p>Vycházky do lesa, pozorování změn podle ročních období.</p> <p>Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Ekologická výchova – třídění odpadu. (pet lahve, papír a ostatní), šetření vodou.</p> <p>Poslech pohádek z magnetofonu s přírodní tematikou.</p> <p>Celodružinový výlet na závěr školního roku.</p>	<p><u>Prohlubování znalostí o přírodě</u> -Hry v přírodě (dramatické prožitkové hry – domečky pro skřítky, živly, turistické značky, orientační hry). -Práce s encyklopedií, pozorování změn v přírodě a jejích proměn v různých obdobích (nebezpečí bouřka, mlha, náledí). <u>Poznávání živočichů a rostlin.</u> Besedy – Proč někteří živočichové vymírají, Proč jsme v lese na návštěvě. <u>Estetická výchova</u> (hlína, modurit, odpadový materiál, kreslení v přírodě, výzdoba třídy přírodninami – listy, výrobky z plodů, malované kamínky, domácí mazlíčci, lesní zvěř).</p>	<p>Vycházka do chráněného území, návštěva ZOO).</p> <p>Sběr papíru a třídění odpadu – plasty, baterie.</p>

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5. Člověk a jeho zdraví

Pravidelná činnost	Průběžná činnost	Příležitostná činnost
<p>Základní hygienické návyky – sebeobsluha, pořádek, stolování, šetření majetku, odstraňování hluku, větrání).</p> <p>Odpočinek, relaxace, harmonizace nervové soustavy.</p> <p>Tělovýchovné chvílky, pohybové hry, využití sportovního nářadí.</p> <p>Základy společenského chování – zdravení, požádání, poděkování, oslovení.</p> <p>Bezpečnost na silnicích – dobře viditelné oblečení.</p>	<p><u>Zdravá výživa</u> – její výhoda, potravinová pyramida.</p> <p><u>První pomoc</u> – prevence úrazů, důležitá telefonní čísla, ošetření drobných poranění. Blízkost lesa – klíšřata, požáry.</p> <p>Besedy o zdravém <u>životním stylu</u> – sociálně patologické jevy (kouření, alkohol, drogy), zdravá rodina – civilizační choroby.</p> <p>Oblékání podle ročních období – otužování.</p> <p><u>Sebevzdělání a komunikace</u> – Využití časopisů, doplňovačky, křížovky, didaktické hry, rozvíjení slovní zásoby, příprava na vyučování, vyprávění, pamětní učení básniček, jazykolamy, smyslové hry.</p> <p><u>Esteticko výchovná činnost</u> – rozvoj jemné motoriky, papírové manekýny, textilní koláže, bezpečnost při práci a čistota práce.</p>	<p>Celodenní výlet do přírody – atletická soutěž, návštěva knihovny.</p> <p>Soutěž se zdravotní tematikou.</p> <p>Vycházka za léčivkami do blízkého okolí.</p>

Podmínky přijímání uchazečů

Vychovatelka školní družiny zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků předáváním informací zákonným zástupcům.

Přihlašování a odhlašování žáků do ŠD je prováděno na základě písemných žádostí zákonných zástupců. Do ŠD jsou přijímáni žáci 1. – 5. ročníku ZŠ.

O zařazení žáků do ŠD rozhoduje ředitel školy.

Při zařazení žáků do ŠD jsou zákonní zástupci žáků seznámeni s řádem ŠD.

Průběh a ukončování vzdělávání

Zájmové vzdělávání probíhá během školního roku od září do června.

V době podzimních, zimních, jarních a hlavních prázdnin činnost probíhá dle zájmu dětí a rozhodnutí zřizovatele.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná zvláštní pozornost – snažíme se o zvýšenou motivaci, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci.

Materiální a ekonomické podmínky ŠD

Školní družina má k dispozici hernu s odpočinkovými a hracími kouty, jednu menší hernu vybavenou počítačem. Dále je vybavena stolními hrami, konstruktivními stavebnicemi, časopisy, příruční knihovnou. Pro výtvarné a pracovní činnosti využíváme prostory a vybavení 1. třídy, pro ostatní činnosti školní tělocvičnu, sportovní hřiště za školou, dětský koutek za kulturním domem, hřiště TJ Chvalčov, lesů a luk v nejbližším okolí školy, počítačovou učebnu. Pedagogičtí pracovníci se stále snaží zlepšovat a doplňovat materiální podmínky, zejména obnovu her a stavebnic a pomůcek pro výtvarné činnosti. Poplatky za ŠD byly zrušeny v roce 2006. Finanční prostředky poskytuje v plné míře zřizovatel nebo Klub rodičů ZŠ Chvalčov.

Personální podmínky ŠD

Pedagogické působení zajišťují jedna až dvě plně kvalifikované vychovatelky. Odbornost si budou prohlubovat v akreditovaných kurzech a samostudiem.

Vychovatelky se podílí na přípravě školních akcí.

Hygiena a bezpečnost v ŠD

- Oddělení ŠD má maximálně 30 dětí
- Oddělení využívá k odpočinkové činnosti koberce, pohovky, molitanová lehátka, k pracovním činnostem, stolním hrám apod. stoly, které nemají tradiční uspořádání

- Oddělení je vybaveno umyvadlem, osvětlením, koberce jsou pravidelně vysávány a PVC myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny
- Pitný režim je zajištěn, sociální zařízení je pro ŠD společné se školou.
- Obědvají ve školní jídelně, při obědech dbají vychovatelky na dostatečné stravovací návyky.
- Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.
- Lékárnička pro první pomoc je umístěna ve sborovně školy, telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístcích a přehledu VVP.
- Vychovatelky spolupracují s rodiči a tř. učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy.

Ve Chvalčově 28.1. 2016

Zpracovala vychovatelka ŠD Jiřina Loupancová